

Szép és brutális ország

Itt, Pastóban, a dél-nyugati Nariño tartomány fővárosában mintegy 450 ezer ember él. Ez Kolumbia egyik legszegényebb, de konfliktusokban leggazdagabb vidéke. Naponta érkeznek újabb emberek. Megfigyeltem, hogy egyre több ember él az utcán és az utcából: zsibárut, gyümölcsöt vagy újságot árulnak, az autók szélvédőjét mossák le, hulladékpapírt vagy üvegeket gyűjtenek, zenélnek vagy kolduznak.

A kolumbiai kormány nem törődik a növekvő munkanélküliség, szegénység és erőszak áldozataival, a földjükről vagy otthonukból elűzöttekkel, sőt maga is oka ezeknek a jelenségeknek. A nemzetközi szervezetek ritkák. Senki sem érdeklődik a dél-kolumbiai emberek iránt. Közben hatalmas pálmaolaj-ültetvények vannak itt, itt termesztik a kokain előállításához szükséges kokacserjét, itt drokkereskedelemről és politikai befolyásról van szó! Még külföldi újságírók sem jönnek ide. A helyzet rettenetes, és sokszor mélységesen elkeseredett vagyok.

Állandó a háború a gerillák, a paramilitáris és a legális fegyveres egységek között. Naponta vannak sebesültek, halottak, elűzöttek, és a félelemnek többé nincs vége. A taposóaknák, gyilkosságok és vérengzések folyamatosan napirenden vannak, de senki nem tesz ellenük semmit. Még a tömegtájékoztató eszközökből sem lehet megtudni, mi történik valójában az országban.

Pedig szeretem ezt a hihetetlenül szép, de brutális országot. Teológiai tanulmányaim után tudatosan döntöttem a szegények és elnyomottak kö-

zötti élet mellett. Amikor elmentem a *Bethlehem Mission Immensee*-be, ez szerelem volt első látásra! Fellelkesített a felszabadítási teológiai kiindulás és a világos állásfoglalás a szegények és az áldozatok mellett. Így vált Kolumbia a második hazámmá. Huszonkét éve élek itt. Feleségem, Nancy kolumbiai. A dél-nyugati esőerdők avá-indiánjai között végzett lelkipásztori munkában ismertem meg, és szerettem bele.

Akkoriban fiatal laikus misszionáriusként már nyolc éve dolgoztam az avák között. Intenzív és meghatározó időszak volt ez, és változatlanul a legnagyobb érdeklődéssel kísérem e kifosztott nép szomorú sorsát. Időközben azonban más lett a feladatom itt Pastóban: abban segíték az embereket, hogy szociális-lelkipásztori csoportokat hozzanak létre a plébániákon. Mert csak közösen lehetnek képesek kezükbe venni a sorsukat, megszerveződni és képezni magukat. Az ilyen közösségekben meg tudják élni a hétköznapi szolidaritást, és fel tudnak lépni a jogaikért. Az a reménységünk, hogy a szegénnyé tett emberek saját maguk fogják leküzdeni válságaikat.

Nancyvel és 12 éves kislányunkkal, Veronikával 13 éve élünk itt. Ami engem illet, a lehető legkevésbé szeretnék feltűnni, ami meglehetősen nehéz dolog egy szőke német férfi számára. De nincs sem autóm, sem más presztízstárgyam, busszal utazom, mint a legtöbb ember, és szerény viszonyok között élek a családommal. A Bethlehem Mission tagjaként megkapom, amire szükségünk van az élethez.

Minden kétségbeesettség ellenére szívesen vagyok itt. Munkám során csodálatos férfiakkal, és mindenképp csodálatos nőkkel ismerkedem meg. Csodálom bártorságukat, vidámságukat! Annyira bizakodóak, jóllehet nap mint nap az életben maradásért harcolnak. Ilyesmi csak Kolumbiában van: az emberek nevetnek, pedig alapjában véve semmi okuk sincs a nevetésre!

Nem tudom egyedül hagyni ezeket az embereket. Szociális-lelkipásztori munkánkból reményt merítettek. Most léteznek pékségek, könyvesboltok, oktatási központok, van utcai ételosztás és egy ifjúsági ház. Azon is fáradozunk, hogy közelebb kerüljünk a bűnöző fiatalok bandáihoz. Sok ember vesz részt ebben a folyamatban, közösségi és kommunális fejlesztési programokat dolgoznak ki. Fantasztikus az emberek kreativitása és erő kifejtése. Közben kiterjesztettük terveinket a környező püspökségekre is. A püspökök támogatják munkánkat. Az út felfelé vezet – bár apró lépésekben, de mégiscsak.

Sokszor félttem a családomat. Ám bár személy szerint engem még sosem ért halálos fenyegetés, állandóan aggódom Nancy és Veronika biztonságáért. Az egyes ember élete nem számít sokat Kolumbiában, és én igen elővigyázatos vagyok. Ennek ellenére mindhárman Kolumbiában akarunk maradni. Az itteni emberek, tervek és megkedvelt barátok lekötözöttjeinek érezzük magunkat. Minden baj ellenére: Mi ide tartozunk.

Thomas Jung

Forrás: Publik-Forum, 2009/20

Az élet iskolájában

Páter Gabriel Mejia kolumbiai missziója

„La Acogida”, a befogadás, a felvétel olyasmi, mint valami belépőjegy a csodához. Befogadóközpont utcagyerekek számára Medellinben, Kolumbia északi részének kétfélmillió városában, amely az erőszak metropoliszaként ismert. Ebbe a központba jönnek azok a gyerekek, akiknek nincs otthonuk, nincs családjuk, az utcán élnek, hidak alatt, parkokban – és gyakran drogozva.

A szociális munkás Anita vezet végig a négyemeletes épületen. Az első benyomás sokkoló. Néhány gyerek és fiatal tántorog hallucinálva a folyosókon, mindenünnen

lárma, kiabálás hallatszik. És ismételtlen a gondozó személyzet beavatkozásai, hallhatóan nagy türelemmel – és szeretettel. „A szeretet a legfontosabb gyógyszer bármiféle betegség ellen”, hangsúlyozza *Padre Gabriel*, miután bemutattak neki. Neki nyilvánvalóan sikerült elérnie, hogy munkatársai és munkatársnői magukévá tegyék ezt a bölcsességet mint pedagógiai tevékenységük vezérfonalát.

Minden utcagyerek bejuthat a páter által alapított otthonok egyikébe, ahol barátságosan fogadják – és bár mikor ki is mehet az otthonból, kivéve az éjszakai órá-

kat. A kényszer ellentmond a páter terápia-elképzelésének. Ő úgy gondolja, hogy a fiatalok kényszer hatására nem találhatják meg az élet értelmét, amelyet – még ha gyakran tudattalanul is, de – keresnek. „Otthonaink terápiás közösségei az élet, az értékek, a spiritualitás iskolái. Az ifjú emberek így ismét megtalálják a család, a barátság, a társadalom, a munka értelmét. Ez segít nekik abban, hogy új életet éljenek, drogok, erőszak nélküli életet” – így hangzanak Padre Gabriel lényegi kijelentései. Ő maga a klaretianusok rendjébe tartozik, amelyet Antonius Maria Claret 1849-ben alapított Spanyolországban.

„1984 májusában nyitottam meg Medellinben az első intézetet, hogy otthont adjak a család nélküli gyerekeknek. Oly nagy volt az igény, hogy még abban az évben négy további központot nyitottunk meg Medellinben. Szervezetünk ezután az egész országban ismertté vált”, emlékezik Padre Gabriel.

Jelenleg kereken 3000-en élnek az egész ország ötven klaretianus otthonában, 90%-uk gyermek és fiatal. 1500 otthonlakó számára az állami családjóléti hatóság fizeti az ott tartózkodást, a többieket a városi önkormányzatok és szociális szervezetek támogatják. Ez utóbbiak segítséget kapnak Németországból és Ausztriából is. Az elmúlt év novemberében Padre Gabrielt a Romero-díjjal tüntették ki Salzburgban.

Az otthonokban tett látogatásaimon a szociális munkások többször is beszéltek arról, mennyire fontos, hogy a gyerekek „élettervet” alakítsanak ki. „Mit értenek életterven?”, kérdezem a páttert. „Azok a gyerekek és fiatalok, akik az otthonainkba jönnek, egy olyan társadalom áldozatai, amely elveszítette az élet horizontját. Amikor élettervről beszélünk, a fiatalok olyan új élettervére gondolunk, amely által újra felfedezik az emberi élet értelmét. Isten terve szerint az embernek boldognak kell lennie, bőségben kell élnie, a drogok azonban teljesen lerombolják a boldogságot, és semmivé teszik az életcélt.” Majd így folytatja: „Ha követjük Viktor Frankl osztrák logoterapeutát, aki sokáig egy koncentrációs tábor foglya volt, akkor az ember életének minden nehézség ellenére van értelme, mégpedig az állandó újjászületés. Ezért meggyőződéseim, hogy a fiatalok életének lehet értelme, hogy célokat tűzhetnek ki.”

A klaretianus otthonok magas követelményeket támasztanak. A sikerhányad is magas. Az elmúlt 25 évben gyerekek és fiatalok ezrei találták meg itt az életter-

vüket, sokan tanultak és tanulnak. „Több mint 200 fiatal szerzett szakképesítést, és ma velem dolgoznak; a munkatársaim harmadát teszi ki”, örvendezik Padre Gabriel.

A medellini „Transitorio” otthonban huszonnégy fiatal él, köztük három olyan lány, aki korábban a baloldali gerillák és a paramilitáris szervezetek közti fegyveres konfliktusokban harcoltak. Délelőtt iskolai oktatásban részesülnek, délután gyakorlati képzésben egy állami szakiskolában. Az a tény, hogy ezek a fiatalok korábban a konfliktus ellentétes oldalain álltak, és löniük kellett

egymásra, itt az otthonban – várakozásom ellenére – semmilyen szerepet nem játszik. A „Transitorióban”, az „Átmenetben” azt is meg lehet tapasztalni, hogy viszonylag könnyű lenne a tegnapi halálos ellenségek kibékülése.

Amikor Padre Gabriel erőszakról beszél, tudja, miről beszél. A drogmafia nem szereti az olyanokat, mint ő.

Nem is olyan régen történt, hogy az egyik drogbanda tagja, egy fiatal két méter távolságból lőtt rá a páterre, amikor autójában ült. Nem találta el – és ez gyűlöletet sem váltott ki belőle.

„A fiataloknak át kell élniük a védetség érzését; így tudják ismét kifejleszteni önbecsülésüket”, körvonalazza terápiás koncepcióját a páter. „Olyan modell ez, amely nem gyakorol nyomást, hanem reflexión nyugszik. És egy korrepetációs nevelői folyamaton. A legtöbb fiatal ugyanis alig tud írni-olvasni. Paraszti környezetből érkeznek, gyakran indián vagy afro-kolumbiai származásúak. Áldozatok, kihasználják őket. Sokan végzik ágyúölteléként a drogért és a hatalomért folyó harcban. Nagy jóindulatra van szükségük.”

Egyedül a – 2003 júliusa óta létező – „Transitorióban” több mint 650 egykori harcost kezeltek. Még három ilyen intézmény van az országban. „Ezekben az években, mióta a fegyveres konfliktusokban részt vett fiatalokkal dolgozunk, kitűnő eredményeket értünk el.” A páter az egykori ellenségek együttélésének is örül: „Idáig még egyetlen problémánk sem volt; a fiatalok könnyen megközelíthetőek, nyitottak a változásra, szívélyesek, bár talán kissé félénkek és zárkóztak. Fiatal emberek, akik egy lidérces álomból ébrednek.”

Werner Hörtner

Forrás: Publik-Forum, 2009/18

